

Decyzja : 46 COM 7B.50

Komitety Światowego Dziedzictwa,

1. Po przeanalizowaniu dokumentów WHC/24/46.COM/7B.Add.3,
2. Przywołując Decyzję 45 COM 7B.21 przyjętą na 45 sesji (Riyadh, 2023),
3. Wyraża najwyższe zaniepokojenie wnioskami ze wspólnej misji monitorującej Centrum Światowego Dziedzictwa i IUCN w 2024 r., zgodnie z którymi budowa bariery granicznej, powiązanej infrastruktury i operacji ochrony granicy w Polskiej części Obiektu nasila skutki istniejącej bariery po stronie Białoruskiej, która już utrudniała łączność, nie blokując jej całkowicie, oraz że ciąg infrastruktury granicznej uniemożliwia w większości przemieszczanie się dzikich zwierząt i spowodował utratę łączności ekologicznej, co zagraża integralności Obiektu i jego wartości w zakresie różnorodności biologicznej, a także że ten wpływ na wyjątkową uniwersalną wartość (OUV) Obiektu może spowodować, że Obiekt spełni warunki wpisu na Listę światowego dziedzictwa w zagrożeniu w najbliższej przyszłości, chyba że zostaną podjęte zdecydowane pilne działania;
4. Zauważa, że w celu uniknięcia dalszego długoterminowego wpływu na wyjątkową uniwersalną wartość Obiektu, państwa-strony Białorusi i Polski muszą podjąć zdecydowane działania, aby w pełni przywrócić łączność ekologiczną w całym Obiekcie i że wymagałoby to modyfikacji lub częściowego demontażu elementów bariery i związanej z nimi infrastruktury, jednak z niepokojem zauważa, że jest mało prawdopodobne, aby było to wykonalne w perspektywie krótko- i średnioterminowej, w sytuacji gdy współpraca transgraniczna pozostaje zagrożona;
5. Wzywa Państwo – Stronę Polskę do opracowania i wdrożenia zestawu pilnych działań łagodzących w celu zmniejszenia wpływu polskiej bariery granicznej, w tym:
 - a. pilne wdrożenie środków technicznych w celu wyeliminowania lokalnego wpływu na warunki hydrologiczne i umożliwienia przywrócenia naturalnych przepływów szczytowych wody, na przykład poprzez dodanie większej liczby i większych przepustów pod fundamentem muru zaporowego i sąsiednią drogą techniczną, wprowadzenie specjalnego monitoringu i zapewnienie zasobów ludzkich w celu zapewnienia funkcjonowania przepustów w warunkach przepływów szczytowych;
 - b. opracowanie i szybkie wdrożenie zestawu działań wspierających polską populację rysia na terenie Obiektu w celu poprawy jakości siedlisk dla zwiększenia dostępności

pożywienia, w połączeniu z ograniczeniem hałasu, światła i użytkowania dróg, a także opracowanie planów awaryjnych w celu uzupełnienia/ponownego wprowadzenia subpopulacji rysia polskiego w uzasadnionych przypadkach;

- c. zapewnienie dodatkowych funduszy na monitorowanie i działania łagodzące w celu powstrzymania wprowadzania i rozprzestrzeniania się gatunków inwazyjnych, w tym sprawdzanie wszystkich działań człowieka pod kątem gatunków inwazyjnych, wprowadzenie programów szybkiego wykrywania i eliminacji gatunków inwazyjnych,
 - d. stworzenie dedykowanych zdolności monitorowania i zarządzania adaptacyjnego w celu łagodzenia hałasu i zanieczyszczenia światłem oraz powstawania efektów brzegu,
 - e. powstrzymanie się od dalszej rozbudowy infrastruktury granicznej na terenie Obiektu,
 - f. podjęcie dodatkowych działań w celu zwiększenia odporności ekosystemu poprzez odniesienie się do innych czynników stresogennych wpływających na integralność Obiektu;
6. Wzywa Państwa – Strony Polskę i Białoruś do wznowienia współpracy transgranicznej, przynajmniej na poziomie wymiany informacji technicznych, w celu ułatwienia opracowania i wdrożenia zalecanych działań łagodzących;
7. Wzywa Państwo – Stronę Polskę do ustanowienia kompleksowego i długoterminowego programu badań i monitorowania wyjątkowej uniwersalnej wartości Obiektu w celu umożliwienia adaptacyjnego zarządzania zagrożeniami i wpływem bariery granicznej i związanej z nią infrastruktury oraz prowadzenie dalszych badań nad wpływem bariery granicznej i związanej z nią infrastruktury na różnorodność biologiczną oraz procesy ekologiczne i biologiczne Obiektu, w tym alternatyw dla konwencjonalnych murów granicznych, przejść dla dzikich zwierząt i innych środków minimalizujących wpływ bariery granicznej, ogrodzeń z drutu ostrego i związanej z nimi infrastruktury drogowej;
8. Uważa ponadto, że w 2027 r. potrzebna będzie kolejna misja monitoringu reaktywnego w celu oceny wdrożenia tych zaleceń i ponownej oceny, czy Obiekt spełnia kryteria wpisu na Listę światowego dziedzictwa w zagrożeniu, a także oceny możliwości wdrożenia dodatkowych środków w celu pełnego przywrócenia łączności ekologicznej Obiektu;

9. Wzywa również Państwo-Stronę Polski do zrewidowania projektu Zintegrowanego Planu Zarządzania w celu poprawy przejrzystości i uwzględnienia podstawowych wytycznych dotyczących ogólnych zasad zarządzania Obiektem w celu uwzględnienia ich we wszystkich odpowiednich dokumentach dotyczących zarządzania Polską częścią Obiektu, w tym w Planach Urządzenia Lasu, aby zapewnić ich zgodność z ochroną wyjątkowej uniwersalnej wartości Obiektu poprzez uwzględnienie następujących elementów:
- a. jasnych wytycznych dotyczących przeciwdziałaniu zagrożeniom dla wyjątkowej uniwersalnej wartości,
 - b. Wytycznych dotyczących integracji kwestii bezpieczeństwa granicy z nadrzędną zdolnością do ochrony wyjątkowej uniwersalnej wartości Obiektu,
 - c. katalogu działań w zakresie aktywnej gospodarki leśnej, które mogą być akceptowane w strefie ochrony czynnej oraz warunki, na jakich powinny być stosowane,
 - d. kompleksowego i długoterminowego programu badań i monitorowania, umożliwiającego adaptacyjne zarządzanie zagrożeniami, oraz
 - e. sfinalizowanie projektu przed końcem 2024 r. w celu przedłożenia go Centrum Światowego Dziedzictwa i przeglądu przez IUCN;
 - f. dopilnowanie, aby nowe plany urządzenia lasu zawierały jasne uzasadnienie dla każdej z planowanych interwencji w zakresie gospodarki leśnej, zgodnie z zaleceniami misji na 2024 r.,
10. dokonanie przeglądu proponowanego planu zapobiegania i zwalczania pożarów lasów przed jego włączeniem do zintegrowanego planu zarządzania w celu zapewnienia, że wszelkie niespójności z zaleceniami misji z 2018 r. i ustaleniami Ponawia prośbę do Państwa-Strony Polski o zapewnienie, że wszystkie działania związane z zarządzaniem siedliskami na terenie Obiektu będą zgodne z ustaleniami dotyczącymi zarządzania opisanymi we wniosku nominacyjnym z 2014 r., w tym, że niezakłócona dzika przyroda jest podstawową zasadą zarządzania, poprzez:
- a. zapewnienie pełnej zgodności nowego podziału na strefy z zasadami wyszczególnionymi we wniosku z 2014 r. i nie powiększenia strefy aktywnej ochrony,
 - b. dotyczącymi zarządzania opisanymi w dokumentacji nominacyjnej z 2014 r. zostały rozwiązane;

11. Zwraca się również do Państwa-Strony Polski o opracowanie i wdrożenie dodatkowych środków w celu dalszego złagodzenia wpływu drogi Narewowskiej, w tym dodatkowych ograniczeń w korzystaniu z drogi;
12. Ponadto zwraca się do Państw-Stron Białorusi i Polski o wdrożenie pozostałych zaleceń misji monitoringu reaktywnego z 2024 r., w szczególności do: stanu zachowania obiektów WHC/24/46.COM/7B.Add.3, s. 24 wpisanych na Listę światowego dziedzictwa:
- a) ponowne rozpoczęcie prac nad transgranicznym planem zarządzania i koordynacja transgranicznych działań zarządczych w celu sprostania różnym wyzwaniom związanym z ochroną przyrody na terenie Obiektu,
 - b) przeprowadzenie nowej naukowej oceny ekologicznej pojemności żubra i jelenia szlachetnego dla całego Dobra oraz implikacji dla zarządzania rozprzestrzenianiem się, migracją i rozszerzaniem zasięgu w granicach Obiektu i poza nimi,
 - c) lepsze dostosowanie zarządzania dziką przyrodą na terenie Obiektu do niezakłóconych procesów ekologicznych, zgodnie z zaleceniami misji,
 - d) kontynuowanie i dalsze zwiększanie wysiłków na rzecz przywrócenia naturalnych warunków hydrologicznych Obiektu oraz uwzględnienie badań, monitoringu i adaptacji do zmian klimatu jako głównej zasady we wszystkich planach zarządzania,
 - e) wdrożenie środków mających na celu dalsze ograniczenie fragmentacji siedlisk poprzez unikanie dalszej modernizacji dróg, znaczne zmniejszenie długości dróg leśnych i grodzień leśnych,
 - f) opracowanie wizji, w jaki sposób Obiekt może przyczynić się do zrównoważonego rozwoju otaczającego regionu, w oparciu o jasną strategię zrównoważonej turystyki zgodną z ochroną wyjątkowej uniwersalnej wartości;
13. Wreszcie zwraca się do Państw-Stron o przedłożenie Centrum Światowego Dziedzictwa, do dnia 1 lutego 2025 r., zaktualizowanego wspólnego sprawozdania na temat stanu zachowania Obiektu, wdrożenia powyższych zaleceń oraz zaleceń misji na 2024 r., w szczególności na temat pilnych środków podjętych w celu złagodzenia wpływu infrastruktury bariery granicznej, do rozpatrzenia przez Komitet Światowego Dziedzictwa na jego 47. sesji, biorąc pod uwagę, że pilne potrzeby w zakresie ochrony tego Obiektu wymagają szerokiej mobilizacji w celu zachowania jego wyjątkowej uniwersalnej wartości, w tym ewentualnego wpisu na Listę światowego dziedzictwa w zagrożeniu.